Handreiking Gescheiden ouders, maart 2026

Op (naam school) begrijpen we dat het leven soms veranderingen met zich meebrengt, zoals ouders die niet (meer) samenwonen, scheiden of uit elkaar zijn. Ook op onze school zijn er kinderen waarvan de ouders niet (meer samenwonen), zijn gescheiden of uit elkaar zijn gegaan. Betrokken ouders is in het belang van de ontwikkeling van het kind. Wij vinden het daarom zeer belangrijk om ervoor te zorgen dat beide ouders goed op de hoogte zijn van de ontwikkeling van hun kind / kinderen op school. Daarom hebben we de “Handreiking Gescheiden Ouders” in het leven geroepen.

Deze handreiking is bedoeld om de communicatie tussen school en ouders soepel te laten verlopen, ongeacht de situatie thuis. We willen dat kinderen zich op school veilig en ondersteund voelen en we geloven dat een goede samenwerking tussen school en ouders hieraan bijdraagt. Door heldere informatie te verstrekken over de ontwikkeling en gebeurtenissen op school, streven we ernaar de betrokkenheid van beide ouders te waarborgen.

De school blijft neutraal in conflictsituaties tussen gescheiden ouders, waarbij het belang van de leerling leidend is. Om die neutraliteit te behouden kan de school besluiten bepaalde informatie niet te delen. De neutrale houding van school richting gescheiden ouders is tevens van belang om de verbinding in de driehoek ouders-leerling-school goed te houden.

Een school is niet verplicht om mee te werken aan een omgangsregeling of een wijziging daarvan. De school en het schoolbestuur zijn geen partij bij de uitspraak van de rechter. De omgangsregeling bindt beide ouders en het is aan hen om te zorgen dat de gemaakte afspraken worden nagekomen. Ook op deze wijze kan de school de neutrale houding richting ouders handhaven.

1. Ouderlijk gezag

Ouders
Met ‘ouders’ bedoelen we de ouders volgens de wet. Meestal bedoelen mensen met ‘ouders’ de biologische ouders. Dat is dus wat anders dan de ouders volgens de wet.

De moeder van een kind is volgens de wet:
- de vrouw uit wie het kind geboren is;
- de vrouw die het kind heeft geadopteerd.

- de vrouw die met de moeder is getrouwd of een geregistreerd partnerschap heeft. Om zwanger te worden, is gebruik gemaakt van een onbekende zaaddonor. Dit volgens de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting;
- de vrouw die het kind heeft erkend;
- de vrouw van wie het ouderschap gerechtelijk is vastgesteld.

De vader van een kind is volgens de wet:
- de man die met de moeder is gehuwd, als het kind tijdens het huwelijk geboren wordt;
- de man die het kind heeft erkend of geadopteerd; - de man van wie de rechter het vaderschap heeft vastgesteld.
- de man die met de moeder een geregistreerd partnerschap heeft, als het kind tijdens het partnerschap geboren wordt.

Ook kan er sprake zijn van andere volwassene betrokken bij de leerling zoals de partner van één van de ouders of een voogd.

Ouderlijk gezag
Als u gezag hebt over een kind, dan bent u verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van het kind. U beheert het geld en de spullen van het kind. Ook bent u de wettelijk vertegenwoordiger van een kind. Kinderen mogen vaak niet zelf officiële handelingen doen. De wettelijk vertegenwoordiger doet dit dan voor het kind, hij zet bijvoorbeeld een handtekening. De wettelijk vertegenwoordiger is ook vaak wettelijk aansprakelijk voor wat het kind doet. Vanaf 14 jaar kan het kind zelf aansprakelijk zijn voor wat hij of zij doet.

Er zijn verschillende soorten gezag:
- ouderlijk gezag door één of twee ouders;
- gezamenlijk gezag van een ouder en nieuwe partner of voogd;
- voogdij;
- gezamenlijke voogdij.

2. Informatieplicht ouders

Ouders hebben een informatieplicht richting de school. Beide ouders zijn verantwoordelijk om wijzigingen in burgerlijke staat, adres, telefoonnummer(s), omgangsregeling en dergelijke door te geven. Indien als gevolg van een scheiding de situatie ontstaat dat één of beide ouders niet meer belast is met het ouderlijk gezag, dan is de andere ouder/voogd verplicht om afschriften van de officiële stukken waarin dit is vastgelegd schriftelijk met school te delen. Deze zullen worden toegevoegd aan het leerlingendossier. Uiteraard is school verplicht zorgvuldig met deze stukken om te gaan. Mocht de betreffende

ouder/voogd dit nalaten, dan kan school niet gehouden worden aan het correct uitvoeren van deze handreiking.
Als school vragen heeft over het ouderlijk gezag, dan hebben ouders de mogelijkheid om school als volgt te informeren:

a. Als ouders getrouwd waren en nu gescheiden zijn, kan de rechter over de verdeling van het gezag na de scheiding uitspraak doen. Dan vindt je de informatie in de echtscheidingsbeschikking of mogelijk het gezagsregister van de rechtbank. Ouders kunnen dit gedeelte van het vonnis met school delen als er een vraag bestaat over het ouderlijk gezag.
b. Als ouders nooit getrouwd zijn geweest, heeft de biologische moeder automatisch ouderlijk gezag. De biologische vader niet: een biologisch vader moet zijn kind erkennen en pas daarna wordt hij ook bekleed met ouderlijk gezag.
   Als van deze situatie sprake is kan de vader een kopie van de akte van erkenning van het ouderlijk gezag door vader overleggen aan school. Deze akte kan door elke gemeente in Nederland worden opgemaakt en wordt bewaard in de Basis Registratie Personenregister (BRP). Alleen de persoon zelf (in dit geval de vader) of zijn advocaat kan kopieën uit het BRP opvragen. Als deze informatie niet wordt gedeeld met school, mag school er vanuit gaan dat alleen moeder het ouderlijk gezag heeft.
   Ook is het mogelijk om een uittreksel uit het gezagsregister van de rechtbank op te vragen als hier het gezag is geregistreerd.

Beide beschreven situaties leveren andere variabelen op bij samenleven/trouwen tussen partners van hetzelfde geslacht.

3. Informatieplicht school

Sinds 1 januari 1998 is het uitgangspunt, als ouders gaan scheiden of gescheiden zijn, dat beide ouders belast zijn met het ouderlijk gezag (artikel 1:251 van het Burgerlijk Wetboek, hierna: BW). Dit wordt ook wel co-ouderschap genoemd. Dit geldt vaak ook voor ouders die niet gehuwd zijn geweest maar op een andere wijze gezamenlijk het gezag over het kind hebben.

Als we in deze handreiking spreken over gescheiden ouders, dan doelen we ook op de groep ouders die uit elkaar zijn gegaan zonder formeel gehuwd te zijn geweest.

Voor een school is het van belang om te weten welke ouder belast is met het ouderlijk gezag, omdat dit de informatievoorziening van de school aan ouders mede bepaalt.

Co-ouderschap (als ouders beiden het ouderlijk gezag hebben)

Gescheiden ouders met gezag blijven samen verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Beide ouders worden betrokken bij belangrijke beslissingen en ontvangen dezelfde informatie van de school.

Als ouders beiden gezag over het kind hebben, dan hebben zij aldus beiden gelijke rechten ten aanzien van de informatievoorziening vanuit de school. Dit vloeit voort uit artikel 11 Wet op het primair onderwijs (hierna: Wpo), artikel 2.3 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 (hierna: Wvo 2020) en artikel 20 Wet op de Expertisecentra (hierna: WEC), afhankelijk van de onderwijssector van de school.

In deze artikelen staat dat het bevoegd gezag de ouders, voogden of verzorgers rapporteert over de vorderingen van de leerling, zolang de leerling minderjarig is. De leerling is minderjarig als hij of zij de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt (artikel 1:245 lid 1 BW).

Juridisch gezien mag de school de informatie over de leerling aan één ouder verstrekken (bijvoorbeeld de ouder die als eerste contactpersoon is opgegeven of de ouder waar de leerling grotendeels woont). In het verlengde daarvan geeft de school vaak één afschrift mee van bijvoorbeeld het rapport.
De school mag er in de regel vanuit gaan dat de ouder die de informatie ontvangt over de leerling, deze informatie doorgeeft aan de andere ouder. De school is dus, in beginsel, niet verplicht om elke ouder apart te informeren.

Tegenwoordig kiezen scholen er regelmatig voor om beide ouders te informeren (via leerlingvolgsysteem, nieuwsbrieven, ouderberichten), zodat beide ouders een gelijk informatieniveau hebben. Dit is echter voor de school niet verplicht om het op deze wijze in te richten.

Soms is de relatie tussen ouders niet goed. Als de school hiervan weet, is de school verplicht beide ouders actief van informatie te voorzien, en ouders apart te informeren over de voortgang van de leerling.
Het kan in dit licht bezien dan ook gebeuren dat de ene ouder niet tegelijk met de andere ouder op gesprek wil komen. Over het algemeen bieden scholen aparte oudergesprekken aan als ouders echt niet samen op gesprek willen komen. Beiden ouders hebben immers recht op dezelfde informatie.

Als maar één ouder het ouderlijk gezag heeft

De ouder zonder ouderlijk gezag heeft geen recht op alle informatie en ook niet op inzage in het dossier van het kind. Deze ouder mag wel belangrijke informatie, zoals de schoolprestaties zien. Door de ouder toegang te geven tot het leerlingvolgsysteem voldoet de school aan de informatieplicht.

De wet schrijft voor dat de ouder die met het gezag is belast, verplicht is om de andere ouder op de hoogte te stellen van de ontwikkelingen van het kind. Mocht op basis van deze belangrijke informatie een beslissing moeten worden genomen, dan zal de ouder die met het gezag is belast ook vooraf overleggen met de andere ouder die niet met het gezag is belast.

Stel dat de ouder die met het gezag is belast de ouder die niet met het gezag is belast nu niet informeert over belangrijke informatie met betrekking tot het kind (terwijl deze verplichting wel bestaat), dan kan de ouder zonder gezag zich wenden tot de school met het verzoek om belangrijke informatie aan hem of haar te verstrekken over het kind (artikel 1:377c BW). De school zal het verzoek van de ouder zonder gezag moeten beantwoorden.

De school mag het verzoek om informatie van de ouder zonder gezag alleen weigeren als:
- De school deze informatie ook niet zou verstrekken aan de met het gezag belaste ouder (bijvoorbeeld het gesprek van een leerling met de vertrouwenspersoon).
- Als het belang van het kind zich verzet tegen het verschaffen van deze informatie.

Aan het weigeren van een verzoek om informatie vanwege het belang van het kind gaat een belangenafweging vooraf. De leeftijd, de kwetsbare positie en de veiligheid van de leerling kunnen, onder meer, betrokken worden bij deze afweging.

De school moet wel neutraal blijven en dus ook voorkomen dat in de genoemde afweging een ‘kant’ wordt gekozen. Mocht een school het verzoek om informatie willen weigeren, dan zal dat besluit altijd van een zorgvuldige afweging en motivering moeten worden voorzien.

Mocht de school besluiten de ouder zonder gezag te voorzien van de verzochte informatie, dan hoeft de school geen toestemming te hebben van de ouder die wel met het gezag is belast. Wel moet de school de met het gezag belaste ouder informeren over het feit dat de informatie wordt of is verstrekt aan de ouder zonder gezag.

Er is geen wettelijke bepaling op grond waarvan de school gehouden zou zijn een kennismakings- of rapportgesprek of een 10-minutengesprek te voeren met de ouder zonder gezag. Indien er ruimte bestaat bij de ouder met gezag en de school en er wordt schriftelijke toestemming aan de ouder zonder gezag door de ouder met gezag, dan kan de school beslissen hier mogelijk toch invulling aan te geven.

Jeugdbescherming

De school zal informatie moeten verstrekken aan de jeugdbeschermer. De school moet schriftelijk op de hoogte worden gebracht van de aanstelling en de naam van de jeugdbeschermer. Ook eventuele wijzigingen van een jeugdbeschermer moeten schriftelijk aan school worden doorgegeven.

4. Instemming van gescheiden ouders?

Naast de vraag over het informatierecht van ouders bestaat ook de vraag hoe de school moet omgaan met de mogelijke instemming van gescheiden ouders.

In de wet is geregeld dat in principe de handtekening van één ouder met gezag voldoende is om burgerlijke handelingen voor de leerling te verrichten. Een voorbeeld van een burgerlijke handeling is inschrijving van de leerling op de school of het laten verrichten van een psychologisch onderzoek betrekking hebbend op de leerling.

Ouders met gezag zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Zij mogen alleen handelingen verrichten als ze weten dat de andere ouder het er mee eens is. Ze zijn dus gezamenlijk verantwoordelijk voor de aanmelding van hun kind bij een school. Ouders hebben de verantwoordelijkheid naar elkaar om geen aanmelding te doen als de andere ouder het er niet mee eens is. Als je als ouder toch een aanmelding doet terwijl hij/zij weet dat de andere ouder het er niet mee eens is en ze komen er gezamenlijk niet uit, dan kan de rechter een beslissing nemen.

Scholen zijn echter niet verplicht om van beide ouders met gezag instemming of een handtekening te vragen. Bij inschrijving van het kind op een nieuwe school is één handtekening nodig van een ouder met gezag. Een wisseling van school is voor een kind een ingrijpende gebeurtenis. Daarom is het beter dat ouders het vooraf samen eens zijn over deze beslissing.

Alleen als de school weet dat één van de ouders met gezag bezwaar heeft tegen de inschrijving, mag het kind niet zomaar ingeschreven worden (artikel 1:253i BW). Dan is wel instemming van beide ouders met gezag nodig. In dat geval moet de school het verzoek terugleggen bij ouders met de vraag twee handtekeningen te verstrekken. Zolang dat er geen twee handtekeningen zijn verkregen door de school, kan de handeling niet worden verricht.

Als een dergelijk geval aan de orde is zal de school met de ouders in gesprek gaan. Het belang van het kind moet uiteindelijk prevaleren en niet ondergeschikt zijn aan de situatie tussen de gescheiden ouders.

Soms hebben scholen in hun beleid staan dat ze altijd 2 handtekeningen vragen, dan moet de school dat beleid volgen.

5. Brengen en ophalen

Ouders hebben hun eigen verantwoordelijkheid om onderling afspraken te maken over het brengen en halen van de kinderen. Hierbij is het van belang dat de kinderen op tijd van school worden opgehaald en worden gebracht. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met het feit dat de school alleen de kinderen meegeeft aan de ouder met ouderlijk gezag. Tenzij de school op de hoogte is gesteld van afwijkende afspraken door de ouder met ouderlijk gezag.

6. Nieuwe partner

Het kan voorkomen dat een ouder een nieuwe partner wil meenemen naar het oudergesprek. Een nieuwe partner is in beginsel geen ouder in de zin van de wet. De school kan aan de nieuwe partner dus enkel rechtstreeks informatie verschaffen over de leerling als de ouders die gezag hebben hiermee instemmen.

De school kan besluiten om de nieuwe partner niet toe te laten tot het oudergesprek. De school is namelijk niet verplicht om informatie te verschaffen aan de nieuwe partner, ook niet als ouders hiermee instemmen.

7. Schematisch overzicht

Wie	**Welke informatie**			
	Alle informatie		Beperkte informatie op verzoek	Geen informatie
Getrouwde ouders	X			
Gescheiden ouders (co-ouderschap)	X			
Beide ouder(s) gezag	X			
Ouders zonder gezag			X	
Voogd (geen gezinsvoogd				
Grootouder(s)				X
Nieuwe partner				X

8. Communicatie en Privacy

Communicatie

De school staat open voor het ontvangen van belangrijke informatie over het kind van beide ouders, met inachtneming van de privacy van alle betrokken partijen. Het is belangrijk dat relevante informatie met betrekking tot de ontwikkeling en het welzijn van het kind tijdig wordt gedeeld, zodat de school de best mogelijke ondersteuning kan bieden. Door samen te werken en een open communicatie te houden, kunnen ouders en school gezamenlijk bijdragen aan een positieve en stabiele schoolomgeving voor de kinderen.

Privacy

De privacy wet- en regelgeving heeft ook invloed op de informatievoorziening aan ouders.

De school deelt geen inhoudelijke informatie over gesprekken, e-mails of verlofverzoeken van de andere ouder, voor zover dit gaat om persoonlijke informatie van die ouder. Dit geldt ook voor de inhoud en onderliggende motivering van verlofverzoeken die door de andere ouder zijn ingediend

Een ouder heeft geen recht op de verslagen van de met de andere ouder gevoerde oudergesprekken. De school moet de privacy van alle betrokkenen in acht nemen.

Gespreksverslagen kunnen vertrouwelijke informatie bevatten over de andere ouder. De school deelt deze informatie niet met de andere ouder als dit de privacy van die andere ouder aantast.

Beschuldigingen of belastende informatie van de ene ouder over de andere ouder worden alleen in het leerlingdossier opgenomen als dit na zorgvuldige afweging noodzakelijk is voor de begeleiding van de leerling.

Verzoeken op grond van privacywetgeving, zoals inzageverzoeken, zijn bedoeld om transparantie te bieden over de verwerking van persoonsgegevens. Deze rechten mogen niet worden ingezet voor oneigenlijke doeleinden, zoals het verkrijgen van informatie voor gebruik in een juridisch geschil tussen ouders. De school maakt hierbij steeds een zorgvuldige afweging tussen het recht op inzage en de bescherming van de privacy van andere betrokkenen.

9. AVG Rechten van de leerling vanaf de leeftijd van 16 jaar

Naast wat is geregeld is over de informatieverstrekking aan ouders die wel of niet gezag hebben, moeten we ook rekening houden met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG).

Zolang de leerling jonger is dan leeftijd van 16 jaar mag de ouder met gezag namens de leerling zijn rechten op grond van de AVG uitoefenen. Op het moment dat de leerling de leeftijd van 16 jaar bereikt, dan oefent de leerling zelf de rechten uit op grond van de AVG. Dit betekent dat de verzoeken over de verwerking van persoonsgegevens, zoals inzage-correctie- of verwijderingsverzoeken, door de leerling zelf worden gedaan.

Bijvoorbeeld, als er toestemming nodig is voor het verstrekken van persoonsgegevens van de leerling aan derden, zoals voor het plaatsen van een foto op de website van school, dan zal de school deze toestemming aan de leerling zelf vragen als de leerling 16 jaar of ouders is.

In de Wet voortgezet onderwijs 2020 is opgenomen dat de school de plicht heeft om tot de leeftijd van 18 jaar ouders te blijven informeren over de voortgang van de leerling. Deze informatieplicht gaat over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind. Hieronder vallen bijvoorbeeld de leerprestaties. De school blijft de ouders dus wel informeren over de voortgang van de leerling, maar de ouders kunnen niet meer zonder toestemming van de leerling gebruik maken van het AVG inzagerecht.

Als een leerling van 16 jaar of ouder geen toestemming geeft voor het delen van zijn of haar persoonsgegevens met de ouders, dan moet de school dit respecteren. Wel blijft de wettelijke informatieplicht van de school bestaan. Dit betekent dat ouders niet meer recht hebben op toegang tot de persoonsgegevens van de leerling (zoals toegang tot het leerlingdossier in Magister). ringen van de leerling, dan zal deze informatie afgeschermd moeten worden van ouders.

10. Afsluiting

Niet elke situatie is hetzelfde en leent zich voor eenzelfde aanpak. Niet elke ouder of school is namelijk hetzelfde. Wat hiervoor besproken is, is het juridische kader waarbinnen scholen handelen. Maar dat wil niet zeggen dat er geen ruimte is voor maatwerk. Dit is altijd afhankelijk van de omstandigheden van het geval en daarbij staan de belangen en het welzijn van de leerling altijd voorop.